Kardiologiya

1) Anqiotenzin - II, böyrəküstü vəzin qabıq maddəsinin yumaqcıqlı qatının hansı reseptorlarına təsiri aldosteron əmələ gəlməsilə nəticələnir? (AT – spesifik anqiotenzin reseptorlar).

A) AT1

B) AT2 и AT3

C) AT1 и AT2

D) AT3

E) AT2

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно - сосудистая система). «Бином - пресс», 2007, стр. 69

2) İzovolümik boşalma fazasında nə müşahidə olunur?

1.atrioventrikulyar qapaqlar bağlanır

2.mədəciklərin aktiv boşalması (zəifləməsi) davam edir

3.mədəciklərin qanla maksimal dolması baş verir

4.mədəciklərdə təzyiq qulaqcıqlardakı həddə düşür

5.atrioventrikulyar qapaqların açılması baş verir

6.mədəciklərdə təzyiq magistral damarlardakından bir az aşağı düşür

snsk.az

A) 2, 4, 5

B) 1, 2, 3

C) 3, 4, 5, 6

D) 1, 3, 5, 6

E) 1, 2, 4, 6

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 28

3) Müəyyən hallarda əlavə III tonun baş verə bildiyi mədəciklərin sürətli dolma fazası nə ilə xarakterizə olunur?

A) mədəciklərdə təzyiqin qulaqcıqlardakı təzyiq həddinə düşməsi ilə

B) magistral damarlardakı təzyiqin azca aşağı düşməsi ilə (mədəciklərin boşalması nəticəsində)

C) qulaqcıqların yığılması və qanın mədəciklərə "aktiv" qovulması ilə

D) atrioventrikulyar və aypara qapaqların tam bağlanması ilə

E) təzyiqlər fərqi hesabına qanın qulaqcıqlardan mədəciklərə “passiv” tökülməsi və mədəciklərin maksimal qanla dolması ilə

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 28

4) Müəyyən şəraitdə hansı fazanın sonunda ürəyin əlavə III tonu yarana bilər?

snsk.az

A) mədəciklərin izovolümik boşalması

B) qulaqcıqların sistolası

C) mədəciklərin izovolümik yığılması

D) mədəciklərin sürətli dolması

E) mədəciklərin yavaş dolması

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая систе ма). «Бином-пресс», 2007, стр.,28

5) Mədəciklərin yavaş dolması fazasında nə baş verir?

A) qulaqcıq və mədəciklərdə təzyiq bərabərləşir və mədəciklərin dolması yavaşıyır

B) mədəciklərdəki təzyiq qulaqcıqlardakı təzyiqə nisbətən artır və atrioventrikulyar qapaqlar açılır

C) mədəciklərin boşalmaları nəticəsində təziq, magistral damarlardakı həddən azacıq fərqlə aşağı düşür

D) təzyiqlər fərqi hesabına qan qulaqcıqlardan mədəciklərə "passiv" tökülür

E) qan aktiv olaraq qulaqcıqlardan mədəciklərə qovulur

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 29

6) Müəyyən şəraitidə ürəkdə əlavə IV tonun baş verə bildiyi qulaqcıqların sistola fazası nə ilə xarakterizə olunur?

snsk.az

A) magistral damarlarda qan təzyiqinin mədəciklərdəkinə nisbətən aşağı düşməsi ilə

B) qanın qulaqcıqlardan mədəciklərə passiv daxil olması ilə

C) atrioventrikulyar və aypara qapaqların tam bağlanması şəraitində mədəcikdaxili təzyiqin ani qalxması ilə

D) mədəciklərdəki təzyiqin qulaqcıqlardakı təzyiq həddinə çatması ilə

E) qulaqcıqların yığılması və qanın mədəciklərə aktiv qovulması ilə

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 29

7) Müəyyən şəraitdə hansı fazanın sonunda ürəkdə əlavə IV ton baş verə bilər?

A) mədəciklərin sürətli dolması

B) mədəciklərin izovolümik yığılması

C) mədəciklərin izovolümik boşalması

D) qulaqcıqların sistolası

E) mədəciklərin zəif dolması

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр.,29

8) Sol mədəcikdə son diastolik təzyiqin artması nəyə səbəb olur?

snsk.az

A) Yuxarı və aşağı boş venalarda təzyiqin enməsinə

B) Sol qulaqcıqda və ağciyər kapilyarlarında təzyiqin yüksəlməsinə

C) Sağ qulaqcıqda və yuxarı boş venada təzyiqin yüksəlməsinə

D) Sol qulaqcıqda və aşağı boş venada təzyiqin enməsinə

E) Sağ qulaqcıqda təzyiqin yüksəlməsinə

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 30

9) Sol mədəcikdə son diastolik təzyiqin normal ölçüsü neçə mm c.süt-dür?

A) 20-22

B) 8-10

C) 9-12

D) 6-8

E) 4-6

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 30

10) Sol mədəcikdə son diastolik təzyiqin düşməsi nəyə səbəb olur?

snsk.az

A) sol mədəciyin son diastolik həcminin qalxmasına

B) sol mədəciyin vurğu həcminin qalxmasına

C) sol mədəciyin dəqiqəlik həcminin qalxmasına

D) sol mədəciyin son diastolik həcminin enməsinə

E) sol mədəciyin atım fraksiyasının yüksəlməsinə

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 30

11) Ağciyər arteriyasında son diastolik təzyiqin normal ölçüsü nə qədərdir (mm c.süt.)?

A) 0-2

B) 25-30

C) 4-6

D) 21-23

E) 9-12

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр.,30

12) Sol qulaqcıqda orta təzyiqin normal ölçüsü nə qədərdir (mm c.st.)?

snsk.az

A) 12-14

B) 25-30

C) 8-12

D) 3-5

E) 18-21

Ədəbiyyat: Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр.,30

13) Sağ qulaqcıqda orta təzyiqin normal ölçüsü nə qədərdir (mm c.st.)?

A) 3-5

B) 9-12

C) 4-5

D) 12-14

E) 25-30

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр.,30

14) Sağ mədəcikdə son diastolik təzyiqin normal ölçüsü nə qədərdir (mm c.st.)?

A) 9-12

snsk.az

B) 0-3

C) 25-30

D) 4-6

E) 8-12

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр.,30

15) Aortada son diastolik təzyiqin normal ölçüsü nə qədərdir (mm c.st.)?

A) 70-80

B) 9-12

C) 4-6

D) 25-30

E) 120-145

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 30

16) Sakit halda və fiziki yüklənmədə sol mədəciyin funksiyasının xarakterizə olunmasında hansı hemodinamık göstərici mühüm praktiki əhəmiyyət kəsb edir?

A) maksimal sistolik təzyiq

snsk.az

B) son diastolik təzyiq

C) orta təzyiq

D) son sistolik həcm

E) son sistolik təzyiq

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 30

17) Sol mədəcikdə son diastolik təzyiqin yüksəlməsi nəyə gətirib çıxarır?

A) sol qulaqcıqda və ağciyər kapillyarlarında təzyiqin yüksəlməsinə

B) sağ mədəcikdə və ağciyər arteriyasında təzyiqin enməsinə

C) sağ mədəcikdə və sağ qulaqcıqda təzyiqin yüksəlməsinə

D) sol qulaqcıqda və ağciyər kapillyarlarında təzyiqin enməsinə

E) sağ mədəcikdə və ağciyər arteriyasında təzyiqin yüksəlməsinə

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 30

18) Sol mədəcikdə son diastolik təzyiqin enməsi cox vaxt nəyi göstərir?

A) hipovolemiyanı

B) hipertenziyayanı

snsk.az

C) hipervolemiyayanı

D) aortal stenozu

E) mitral çatışmazlığı

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 30

19) Ürəyin sistolik funksiyasını xarakterizə edən əsas göstərici hansıdır?

A) qanin dəqiqəlik həcmi

B) sol mədəciyin son sistolik həcmi

C) ümumi damar müqaviməti

D) sol mədəciyin vurğu həcmi

E) sol mədəciyin son diastolik həcmi

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 31

20) Ürək atımı- dəqiqəlik həcm lazım gələrsə sakit haldakından neçə dəfə artıq arta bilər?

A) 2-3

B) 3-5

C) 7-8

snsk.az

D) 5-6

E) 1-2

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр.,31

21) Vurğu həcmi (VH) nədir? (DH-qanın dəqiqəlik həcmi, SDH -mədəciklərin son diastolik həcmi, SSH-mədəciklərin son sistolik həcmi)

A) VH-nin, bədən səthinin sahəsinə nisbətidir

B) qanın DH –nin, bədən səthinin sahəsinə nisbətidir

C) VH-nin mədəciklərin SDH nisbətinin faizlə ifadəsidir

D) VH-nin mədəciklərin SSH nisbətidir

E) hər ürək yığılmasında mədəciklərin magistral damarlara vurduğu qanın mıqdarıdır

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр.,31

22) Atım fraksiyası nə deməkdir? (VH-mədəciklərin vurğu həcmi, SDH-mədəciklərin son diastolik həcmi, SSH- mədəciklərin son sistolik həcmi, DH-dəqiqəlik həcm).

A) VH-nin mədəciklərin SDH nisbətinə faizlə ifadəsidir

B) VH-nin, bədən səthinin sahəsinə nisbətidir

snsk.az

C) VH-nin mədəciklərin SSH nisbətidir

D) qanın DH –nin, bədən səthinin sahəsinə nisbətidir

E) hər ürək yığılmasında mədəciklərin magistral damarlara vurduğu qanın mıqdarıdır

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 31

23) Atım fraksiyası necə ölçülür? (VH-mədəciklərin vurğu həcmi, SDH-mədəciklərin son diastolik həcmi, ÜVS-ürək vurğularının sayı, SDÖ- mədəciklərin son diastolik ölçüsü, SSÖ- mədəciklərin son sistolik ölçüsü, DH- dəqiqəlik həcm)

A) VH / SDH x 100%

B) VH x S

C) VH x ÜVS

D) DH x S

E) (SDÖ – SSÖ) / SDÖ

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 31

24) Ürəyin sistolik funksiyasını və qanın son-diastolik həcminin hansı hissəsinin sistola zamanı mədəciklərdən qovulmasını göstərən, əsas inteqral göstəricisi necə adlanır?

A) ürək indeksi

snsk.az

B) mədəciyin son sistolik həcmi

C) atım fraksiyası

D) vurğu həcmi

E) ümumi damar müqaviməti

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр.,31

25) Vurğu indeksi nədir ? (DH- dəqiqəlik həcm, VH-vurğu həcmi, SDH- mədəciklərin son diastolik həcmi,SSH- mədəciklərin son sistolik həcmi, S- bədən səthinin sahəsi: nomoqramma vasitəsilə müəyyən olunur və ya xüsusı formula ilə hesablanır, м2)

A) qanın dəqiqəlik həcminin bədən səthinin sahəsinə olan nisbətidir

B) vurğu həcminin bədən səthinin sahəsinə (S) nisbətidir

C) hər ürək yığılmasında mədəciklərin magistral damarlara vurduğu qanın miqdarıdır

D) vurğu həcminin mədəciklərin son diastolik həcminə nisbətinin faizlə ifadəsidir

E) vurğu həcminin mədəciklərin son sistolik həcminə nisbətidir

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр.,31

26) Əsas göstəricilərdən başqa ürəyin sistolik funksiyasının adekvat qiymətləndirilməsi ücün hansı əlavə göstəricilər nəzərə alınmalıdır?

smsk.az

1. mədəciklərin son diastolik həcmi

2. mədəciklərin son sistolik həcmi

3. mədəciklərin son diastolik təzyiqi

4. mədəciklərin vurğu həcmi

5. ümumi damar müqaviməti

A) 1, 2, 5

B) 1, 3, 5

C) 2, 4, 5

D) 1, 2, 3

E) 3, 4, 5

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр.,31

27) Qanın dəqiqəlik həcmi – ürək atımı (DH) necə hesablanır? (VH-vurğu həcmi, DH- dəqiqəlik həcm, ÜVS-ürək vurğularının sayı, SDH- mədəciklərin son diastolik həcmi, AF- atım fraksiyası, % -lə)

A) DH = VH + ÜVS

B) DH = VH / ÜVS

C) DH = VH + ÜVS + SDH

D) DH = VH x ÜVS

E) DH = ÜVS + AF

snsk.az

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 31

28) Mədəciklərin vurğu həcmi (VH) göstəricisi necə hesablanır? (DH-ürək atımı-dəqiqəlik həcm, ÜVS-ürək vurğularının sayı, SDH-mədəciklərin son diastolik həcmi, SSH- mədəciklərin son sistolik həcmi)

A) VH = SSH + DH

B) VH = SSH -SDH

C) VH =DH x ÜVS

D) VH =SDH - SSH

E) VH= DH + ÜVS

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 31

29) Ürək indeksi göstəricisi necə hesablanır? (DH-ürək atımı- dəqiqəlik həcm,S-bədən səthinin sahəsi: (m2), ÜVS-ürək vurğularının sayı, SDH-mədəciklərin son diastolik həcmi, VH-mədəciklərin vurğu həcmi,SSH- mədəciklərin son sistolik həcmi)

A) DH (l/dəq) / ÜVS

B) (SDH-SSH) x 100%) / SDH

C) VH x 100% / SDH

D) DH / S

smsk.az

E) VH/ S

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр.,31

30) Vurğu indeksi necə hesablanir? (VH-mədəciklərin vurğu həcmi, DH-ürək atımı- dəqiqəlik həcm, ÜVS-ürək vurğularının sayı, SDH-mədəciklərin son diastolik həcmi, SSH- mədəciklərin son sistolik həcmi, S- bədən səthinin sahəsi:m2)

A) DH / ÜVS

B) VH x 100% / SDH

C) VH / S

D) (SDH-SSH) x 100%) /SDH

E) DH / S

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 31

31) Ürək atımı – vurğu həcmi və ürək əzələsinin yığılma dərəcəsi hansı əsas faktorlarla təyin edilir?

1.ön yüklənmənin ölçüsü

2. inotrop hal

3. son yüklənmənin ölçüsü

4. xromotrop hal

snsk.az

5. dromotrop hal

A) 2,3,4

B) 2,4,5

C) 1,4,5

D) 1,3,5

E) 1,2,3

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 33

32) Frank-Starlinq qanununa əsasən diastola zamanı mədəciklərin tam dolması, hələ ki, ürək əzələsi «normadan artıq dartılma» həddində deyilsə nə baş vermir?

A) ancaq mədəciklərin vurğu həcminin ölçüsünün artması

B) ancaq qanın dəqiqəlik həcminin ölçüsünün artması

C) növbəti yığılmanin gücünün azalması

D) növbəti yığılmanin gücünün artması

E) mədəciklərin vurğu həcminin və qanın dəqiqəlik həcminin ölçülərinin artması

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 33

snsk.az

33) Önyüklənmənin ölcüsünün və mədəciklərin son diastolik həcminin müəyyən olunmasında hansı faktor vacib sayılmır?

A) qanın yapışqanlığı

B) qanın ürəyə axını

C) dövr edən qanın həcmi

D) qulaqciqların yığılması

E) diastolanın ümumi davam müddəti

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр.,34

34) Ürəyə qanın axınının, müvafiq olaraq, qanın dəqiqəlik həcminin azalması, nə vaxt baş verir?

A) işlək əzələlərdə vena tonusunun artmasında

B) müayinə olunan şəxsin horizontal vəziyyətində

C) skelet əzələlərinin «nasos» funksiyasının artması zamanı

D) müayinə olunan şəxsin vertikal vəziyyətində

E) psixoemosional gərginlik zamanı

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 34

snsk.az

35) Ürəyin sağ şöbələrinə qanın axınının, müvafiq olaraq, qanın dəqiqəlik həcminin azalması, nə vaxt baş verir?

A) döş qəfəsi daxili təzyiqin artması zamanı (gərginləşmiş pnevmotoraks, ağciyərlərin obstruktiv xəstəliklərində)

B) psixoemosional gərginlik zamanı

C) müayinə olunan şəxsin horizontal vəziyyətində

D) skelet əzələlərinin «nasos» funksiyasının artması zamanı

E) işlək əzələlərdə vena tonusunun artması zamanı

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 34

36) Ürəyə qanın axını və ürək atımının azalması nə vaxt baş verir?

A) işlək əzələlərdə vena tonusunun artması zaman

B) müayinə olunan şəxsin horizontal vəziyyətində

C) hipodinamiya zamanı (ürək əzələsinin "nasos" fəaliyyətinin olmaması hesabına)

D) skelet əzələlərinin «nasos» funksiyasının artması zamanı

E) psixoemosional gərginlik zamanı

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 34

snsk.az

37) Ürəyin sağ şöbələrinə qanın axınının, müvafiq olaraq, qanın dəqiqəlik həcminin artması, nə vaxt baş verir?

1.müayinə olunan şəxsin bədəninin vertikal vəziyyətində

2.müayinə olunan şəxsin bədəninin horizontal vəziyyətində

3.perikard boşluğunda təzyiqin artması zamanı (eksudativ və ya konstriktiv perikarditlərdə, hidroperikapd zamanı)

4.döş qəfəsi daxili təzyiqin artması zamanı (gərginləşmiş pnevmotoraks, ağciyərlərin obstruktiv xəstəliklərində)

5.skelet əzələlərinin"nasos" funksiyası artarkən

6.venaların tonusunun artması,əzələ işi zamanı,psixoemosional gərginlik zamanı

7.venaların tonusunun ani düşməsi zamanı (bayılma,kollaps,nitroqliserin qəbulu) və hipodinamiya zamanı(skelet əzələlərinin "nasos"fəaliyyətinin olmaması

A) 2, 4, 7

B) 1, 3, 5

C) 1, 2, 6

D) 2, 5, 6

E) 3, 4, 7

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 34

38) Ürəyin sağ şöbələrinə qanın axınının, müvafiq olaraq, qanın dəqiqəlik həcminin artması, nə vaxt baş verir?

snsk.az

A) müayinə olunan şəxsin vertikal vəziyyətində

B) venaların tonusunun ani düşməsi zamanı (bayılma, kollaps, nitroqliserin qəbulu) və hipodinamiya zamanı (skelet əzələlərinin «nasos» fəaliyyətinin olmaması)

C) döş qəfəsi daxili təzyiqin artması zamanı (gərginləşmiş pnevmotoraks, ağciyərlərin obstruktiv xəstəliklərində)

D) perikard boşluğunda təzyiqin artması zamanı (eksudativ və ya konstriktiv perikarditlərdə, hidroperikapd zamanı)

E) skelet əzələlərinin «nasos» funksiyası artarkən

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 34

39) Ürəyin sağ şöbələrinə qanın axınının, müvafiq olaraq, qanın dəqiqəlik həcminin artması, nə vaxt baş verir?

A) döş qəfəsi daxili təzyiqin artması zamanı (gərginləşmiş pnevmotoraks, ağciyərlərin obstruktiv xəstəliklərində)

B) venaların tonusunun ani (birdən) düşməsi zamanı (bayılma, kollaps, nitroqliserin qəbulu) və hipodinamiya zamanı(skelet əzələlərinin «nasos» fəaliyyətinin olmaması)

C) perikard boşluğunda təzyiqin artması zamanı (eksudativ və ya konstriktiv perikarditlərdə, hidroperikapd zamanı)

D) venaların tonusunun artması, əzələ işi zamanı, psixoemosional gərginlik zamanı

E) müayinə olunan şəxsin vertikal vəziyyətində

snsk.az

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 34

40) Ürəyə qan axını və ürək atımının azalması nə vaxt baş verir?

A) işlək əzələlərdə vena tonusunun artması zamanı

B) hipodinamiya zamanı (ürək əzələsinin “nasos” fəaliyyətinin olmaması hesabına)

C) skelet əzələlərinin “nasos” funksiyasının artması zamanı

D) psixoemosional gərginlik zamanı

E) müayinə olunan şəxsin bədəninin horizontal vəziyyətində

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 34

41) Diastolanin müddətinin və, müvafiq olaraq, ön yüklənmənin ölçüsünün azalması, nə vaxt rast qəlinir?

A) sinus bradikardiyasında

B) sinus bradiaritmiyasında

C) tək-tək qulaqcıq ekstrasistolasında

D) tək-tək mədəcik ekstrasistolasında

E) nəzərə çarpan sinus taxikardiyasında

snsk.az

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 34

42) Sinus taxikardiyası və, müvafiq olaraq, diastolanin müddətinin həddindən artıq azalması ,daha nə ilə müşayət olunur?

A) ön yüklənmənin ölçüsünün azalması ilə

B) ön yüklənmənin ölçüsünün artması ilə

C) ön və son yüklənmənin ölcülərinin artması ilə

D) son yüklənmənin ölçüsünün artması ilə

E) son yüklənmənin ölçüsünün azalması ilə

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 34

43) Diastolanın müddətinin uzanması, müvafiq olaraq, mədəciklərin dolmasının vaxtının uzanması əsasən nə vaxt rast qəlinir?

A) tək-tək mədəcik ekstrasistoliyasında

B) sinus bradikardiyasında

C) paroksizmal taxikardiyasında

D) tək-tək qulaqcıq ekstrasistoliyasında

E) sinus taxikardiyasında

snsk.az

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 34

44) Mədəciklərin son yüklənməsinin ölçüsünün müəyyən olunmasında hansi faktor vacib deyil?

A) sistem və ağciyər damar müqavimətinin ölcüsü

B) sistolanın davam müddəti

C) dövr edən qanın həcmi və qanın yapışqanlığı

D) ürəyin nəzərə çarpacaq dərəcədə dilatasiyası hesabına yüksəlmiş, ürək əzələsinin gərginlik dərəcəsi (Laplas qanunu)

E) aorta və ağciyər arteriyasında qan təzyiqinin yüksək olması

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 34- 35

45) Mədəciklərin son yüklənməsinin ölçüsünün müəyyən olunmasında hansı faktor vacib sayılmır?

A) diastolanın ümumi davam müddəti

B) dövr edən qanın həcmi və qanın yapışqanlığı

C) ağciyər damar müqavimətinin ölcüsü

D) aorta və ağciyər arteriyasında qan təzyiqinin həddi

E) ürəyin nəzərə çarpacaq dərəcədə dilatasiyası hesabına yüksəlmiş, ürək əzələsinin gərginlik dərəcəsi (Laplas qanunu)

snsk.az

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 34- 35

46) Əzələ liflərinin yığılma sürəti və dərəcəsi, ürək vurğusu anlayışı nəyə əks proporsionaldır?

A) son yüklənməyə

B) dövr edən qanın həcminə

C) son yüklənməyə və dövr edən qanın həcminə

D) ön yüklənməyə

E) ön yüklənməyə və son yüklənməyə

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 34

47) Mədəciklərin son yüklənməsi ölçüsünün müəyyən olunmasında hansı faktor vacib sayılır?

1.ürək vurğularının sayı

2. aorta və ağciyər arteriyalarında qan təzyiqinin həddi

3. ürəyin nəzərə çarpacaq dərəcədə dilatasiyası hesabına yüksəlmiş, ürək əzələsinin gərginlik dərəcəsi (Laplas qanunu)

4. miokardın yığılmasını azaldan bir neçə faktorun mövcudluğu (hipoksemiya, asidoz, hiperkapniya, ürək əzələsinin işemiyası)

5. ağciyər damar müqavimətinin ölçüsü

snsk.az

A) 1, 2, 4

B) 1, 2, 3

C) 2, 3, 5

D) 1, 3, 5

E) 2, 4, 5

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 34- 35

48) Mədəciklərin son yüklənməsi ölçüsünün müəyyən olunmasında hansı faktor vacib sayılmır?

A) dövr edən qanın həcmi və qanın yapışqanlığı

B) sistem və ağciyər damar müqavimətlərinin ölcüsü

C) aorta və ağciyər arteriyalarında qan təzyiqinin yüksək olması

D) yuxu arteriyasında və qarın aortasında qan təzyiqinin həddi

E) ürəyin nəzərə çarpacaq dərəcədə dilatasiyası hesabına yüksəlmiş, ürək əzələsinin gərginlik dərəcəsi (Laplas qanunu)

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 34- 35

snsk.az

49) Ürəyin hüceyrədaxili requlyasiya mexanizmi funksiyası hesabına nə baş verir?

A) Frank-Starlınq mexanizminin qoşulması və ya ürəyin işinin artmasına cavab olaraq diastolanın kompensator uzanması

B) katexolaminlərin ürək əzələsinə göstərdiyi simpatik təsir nəticəsində baş verən dəyişikliyə uyğun dəyişiklik

C) ürək əzələsinə simpatik təsir nəticəsində baş verən dəyişikliyə uyğun dəyişiklik və ürəyin işinin artmasına cavab olaraq diastolanın kompensator uzanması

D) ürək əzələsinin yığılmasının gücü və sürəti, onun boşalma sürəti, ürək vurğularının sayı , atrioventrikulyar keçiriciliyin sürəti requlə olunur

E) asetilxolinin ürək əzələsinə göstərdiyi parasimpatik təsir nəticəsində baş verən dəyişikliyə uyğun dəyişiklik

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр.,38

50) Müsbət batmotrop effekt ürəyə necə təsir edir?

A) atrioventrikulyar düyündə elektrik impulslarının keçiriciliyi artır

B) qulaqcıq və mədəcik yığılmalarının qüvvəsi və sürəti artır

C) ürək əzələsinin oyanması və ürək vurğularının sayı artır

D) ürək əzələsinin oyanması artır

E) miokardın yığılma qabiliyyəti yüksəlir, ürək vurğularının sayı artır

snsk.az

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 40

51) Müsbət inotrop effect ürəyə necə təsir edir?

A) miokardın yığılma qabiliyyəti yüksəlir, ürək vurğularının sayı artır

B) ürək əzələsinin oyanması artır

C) ürək əzələsinin oyanması və ürək vurğularının sayı artır

D) qulaqcıq və mədəcik yığılmalarının qüvvəsi və sürəti artır

E) atrioventrikulyar düyündə elektrik impulslarının keçipiciliyi artır

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 40

52) Müsbət dromotrop effect ürəyə necə təsir edir?

A) miokardın yığılma qabiliyyəti yüksəlir, ürək vurğularının sayı artır

B) atrioventrikulyar düyündə elektrik impulslarının keçiriciliyi artır

C) qulaqcıq və mədəcik yığılmalarını qüvvəsi və sürəti artır

D) ürək əzələsinin oyanması artır

E) ürək əzələsinin oyanması və ürək vurğularının sayı artır

Ədəbiyyat: Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 40

snsk.az

53) Kardiomiositlərin a1- adrenoreseptorlarına mediatorların (katexolaminlərin) uzun müddətli təsiri nəyə səbəb olur?

A) ürək əzələsinin yığılma funksiyasının tədricən zəifləməsinə

B) Frank-Starlinq mexanizminin qoşulmasına və ürəyin işinin artmasına cavab olaraq diastolanın kompensator uzanmasına

C) ürək əzələsinin tədricən inkişaf edən hipertrofiyasına

D) ürək əzələsinin yığılma funksiyasının tədricən yüksəlməsinə

E) atrioventrikulyar düyündə elektrik impulslarının keçiriciliyinin zəifləməsinə

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 40

54) Rezistiv damarlara hansı damarlar aiddir?

A) divarları,ancaq bir qat endotel hüceyrələrindən təşkil olunmuş, saya-əzələ lıfləri elementləri olmayan

B) divarları qalın saya-əzələ lıflərindən təşkil olunmuş və dar mənfəzli

C) divarında çoxlu elastik liflər olan elastik tipli

D) divarları qalın saya-əzələ lıflərindən təşkil olunmuş və geniş mənfəzli

E) divarları az mıqdarda elastik və əzələ lıflərindən, lakin coxlu birləşdirici toxumadan ibarət

snsk.az

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 42

55) Həqiqi kapillyar damarlara hansı damarlar aiddir?

A) divarları, təkcə bir qat endotel hüceyrələrindən təşkil olunmuş, saya-əzələ lıfləri elementləri olmayan

B) divarları qalın saya-əzələ lıflərindən təşkil olunmuş və geniş mənfəzli

C) divarları qalın saya-əzələ lıflərindən təşkil olunmuş və dar mənfəzli

D) divarında çoxlu elastik liflər olan elastik tipli

E) divarları az mıqdarda elastik və əzələ lıflərindən, lakin coxlu birləşdirici toxumadan ibarət

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 43

56) Ümümi damar müqavimətinin neçə faizi rezistiv damarların payına düşür?

A) təxminən 70%

B) təxminən 50%

C) təxminən 10%

D) təxminən 30%

E) təxminən 20%

snsk.az

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 42

57) Həcmli damarlara hansılar aiddir?

A) arteriya , arteriolalar və kapilyarlar

B) həqiqi kapilyarlar

C) əsasən arteriyaların son hissəsi və arteriolalar

D) vena və venulalar

E) aorta və ağciyər arteriyaları

Ədəbiyyat: Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 44

58) Rezistiv damarlara hansılar aiddir?

A) vena və venulalar

B) arteriya, arteriolalar və kapillyarlar

C) əsasən arteriyaların son hissəsi və arteriolalar

D) aorta və ağciyər arteriyaları

E) həqiqi kapillyarlar

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 42

snsk.az

59) Amortizəedici damarlara hansılar aiddir?

A) aorta, ağciyər arteriyası və onlara bitişik böyük arteriyaların sahələri

B) arteriya, arteriolalar və kapilyarlar

C) həqiqi kapilyarlar

D) vena və venulalar

E) əsasən arteriyaların son hissəsi və arteriolalar

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 42

60) Arteriyaların son hissəsində və arteriolalarda arterial təzyiq aortadakı təzyiqdən təxminən neçə dəfə aşağı düşür?

A) 3–4 dəfə

B) 2–3 dəfə

C) 2,5–3 dəfə

D) 7–8 dəfə

E) 1,5–2 dəfə

Ədəbiyyat: Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 43

snsk.az

61) Qanın ümumi miqdarının neçə faizi kapillyarların payına düşür?

A) 16-ə yaxın

B) 8-ə yaxın

C) 3-ə yaxın

D) 6-ə yaxın

E) 10-ə yaxın

Ədəbiyyat: Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 43

62) Kapillyarlarda qanın axın sürəti ürək siklinin müxtəlıf fazalarında necə olur?

A) sistolada diastoladan az olur

B) sistola və diastolada bərabər olur

C) sistola və diastolada aortadakı qanın sürətinə yaxın olur

D) sistolada diastoladan çox olur

E) sistola və diastolada həcmli damarlardakı qanın sürətinə yaxın olur

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 43

snsk.az

63) Qanın hərəkət sürətini nə təşkil edir?

A) prekapillyar sfinkterlərin yığılması

B) qan damar sisteminin prekapillyar və postkapillyar şöbələri arasındakı təzyiqlər fərqi (qradienti)

C) prekapillyar sfinkterlərin boşalması

D) qan damar sisteminin arterial və venoz şöbələri arasındakı təzyiqlər fərqi (qradienti)

E) arteriola və venulalar arasındakı təzyiqlər fərqi (qradienti)

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 44 стема). «Бином-пресс», 2007, стр., 44

64) Orta yaşlı sağlam adamlarda qanın axını hansı damarlarda, əsasən laminar xarakter daşıyır?

A) iri arteriyaların təbii daralan hissələrində

B) aortanın şaxələnən hissəsində

C) aortanın və iri arteriyaların əyrilik olan hissələrində

D) şaxələnmə, təbii daralma və əyrilik olmayan bütün damarlarda

E) iri arteriyaların şaxələnən və əyrilik olan hissələrində

Ədəbiyyat: Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 44

snsk.az

65) Orta yaşlı sağlam adamlarda qanın axını hansı damarlarda, laminar xarakterli deyildir?

1. aortanın şaxələnən hissəsində

2. iri arteriyaların təbii daralan hissələrində

3. iri arteriyaların şaxələnən və əyrilik olan hissələrində

4. şaxələnmə olmayan damarlarda

5. təbii daralma və əyrilik olmayan bütün damarlarda

A) 1, 3, 5

B) 2, 3, 4

C) 1, 2, 3

D) 1, 3, 4

E) 2, 3, 5

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр., 44

66) Damarların müxtəlif sahələrində qanın orta axın sürəti nədən aslıdır?

A) qanın özlülüyündən (qatılığından) və damarların en kəsiyindən

B) damarlardakı qanın həcmindən

C) qanı özlülüyündən

D) damarların əvvəli və axrındakı təzyiqlər fərqindən (qradientindən)

snsk.az

E) damarların en kəsiyindən

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр.45

67) Normada böyük və kiçik qan dövranında qanın axınının sürəti neçə saniyəyə bərabərdir?

A) 23

B) 10

C) 32

D) 16

E) 29

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр.45

68) Ən böyük summar sahəyə malik damarlar hansıdır?

A) aorta və ağciyər arteriyası

B) venalar

C) arteriya və venalar

D) kapillyarlar

E) ağciyər arteriyası

snsk.az

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр.,44

69) Diastola zamanı təzyiqin enməsilə bərabər olaraq arterial təzyiqin sıfıra enməməsinin səbəbi hansı faktordur?

A) arteriyaların elastiklik xüsusiyyətləri və kifayət dərəcədə yüksək periferik damar müqaviməti

B) aşağı periferik damar müqaviməti

C) orta periferik damar müqaviməti

D) arteriyaların mənfəzinin ümumi sahəsi

E) arteriyaların xüsusiyyətləri

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр.,45

70) Hansı təzyiq sistolik arterial təzyiq (SAT) adlanır?

A) sol mədəciyin sistolası zamanı arterial sistemdə yaratdığı maksimal təzyiq

B) sistolik və diastolik arterial təzyiqlər arasındakı fərq

C) ürəyin diastolası zamanı arteriyalardakı minimal təzyiq

D) sistolik arterial təzyiqlə nəbz təzyiqi arasındakı fərq

E) 1/3 nəbz təzyiqi və diastolik təzyiqin cəmi

sinsk.az

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр45

71) Hansı təzyiq diastolik arterial təzyiq (DAT) adlanır?

A) sistolik və diastolik arterial təzyiqlər arasındakı fərq

B) ürəyin diastolası zamanı arterialardakı minimal təzyiq

C) 1/3 nəbz təzyiqi və diastolik təzyiqin cəmi

D) sistolik arterial təzyiqlə nəbz təzyiqi arasındakı fərq

E) sol mədəciyin sistolası zamanı arterial sistemdə yaratdığı maksimal təzyiq

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр45.

72) Hansı təzyiq nəbz arterial təzyiqi adlanır?

A) ürəyin diastolası zamanı arteriyalardakı minimal təzyiq

B) sistolik və diastolik arterial təzyiqlər arasındakı fərq

C) 1/3 nəbz təzyiqi və diastolik təzyiqin cəmi

D) sol mədəciyin sistolası zamanı arterial sistemdə yaratdığı maksimal təzyiq

E) sistolik arterial təzyiqlə nəbz təzyiqi arasındakı fərq

snsk.az

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр.45

73) Hansı təzyiq orta arterial təzyiq adlanır?

A) sistolik arterial təzyiqlə nəbz təzyiqi arasındakı fərq

B) sistolik və diastolik arterial təzyiqlər arasındakı fərq

C) ürəyin diastolası zamanı arterialardakı minimal təzyiq

D) sol mədəciyin sistolası zamanı arterial sistemdə yaratdığı maksimal təzyiq

E) 1/3 nəbz təzyiqi və diastolik təzyiqin cəmi

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр.46

74) Beylis effekti nədir?

A) ürəyin qanla dolması zamanı miofibrillərin gərilməsinə cavab olaraq yığılma qüvvəsinin artması və ya ürəyin işinin artmasına cavab olaraq diastolanın kompensator uzanmasıdır

B) elə bir gərginlikdir kı, yığılma vaxtı, ürək əzələsi onu artırmalıdır

C) «qüvvə- sürət» aslılığı və əzələ liflərinin ilkin uzunluğu arasındakı münasibətdir

D) ürəyin nəzərə çarpacaq dərəcədə dilatasiyası hesabına yüksəlmiş, ürək əzələsinin gərginlik dərəcəsi

E) arterial təzyiqin ani (birdən) qalxması bır qayda olaraq həyati vacib orqanların arteriolalarındakı saya-əzələ liflərinin yığılması ilə müşayət olunur

snsk.az

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр.47

75) Metabolizm məhsullarının (H+, adenozin, ATF, ADF, AMF, CO2, süd turşusu və s.) və bioloji aktiv maddələrin (bradikinin, histamin və s.) təsirindən intensiv işləyən organlarda nə baş verir?

1. arteriola sfinkterlərinin tonusu azalır

2. prekapillyar sfinkterlərin tonusu azalır

3. fəaliyyətdə olan kapillyarların miqdarı çoxalır

4. prekapillyar sfinkterlərin tonusu artır

5. arteriola sfinkterlərinin tonusu artır

A) 2, 4, 5

B) 1, 2, 3

C) 1, 2, 4

D) 1, 3, 5

E) 3, 4, 5

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр.51

76) Ürəyin metabolizminin artması nə ilə müşayət olunur?

snsk.az

A) AMF-in (adenozin monofosfat turşusunun) sürətli fosforsızlaşması və adenozinin əmələ gəlməsiylə

B) arteriolaların nəzərə çarpacaq dərəcədə daralması ilə

C) orqanlara gələn qanın azalması ilə

D) arteriolaların nəzərə çarpacaq dərəcədə daralması və orqanlara gələn qanın azalması

E) AMF sürətli fosforsızlaşması, lakin adenozinin əmələ gəlməməsiylə

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр.51

77) Sübut olunub ki, orqanın (məsələn, ürəyin) metabolizminin tezləşməsi qanunauyğun olaraq AMF-in sürətlənmiş fosforsuzlaşmasıyla müşayət olunur və adenozin əmələ gəlir. Adenozının hüceyrədaxili mühitə daxil olması nəyə səbəb olur?

A) arteriolaların və venulaların nəzərə çarpacaq dərəcədə genişlənmələrinə və orqanların qanla təhcizatının artmasına

B) venulaların nəzərə çarpacaq dərəcədə genişlənməsinə və orqanların qanla təhcizatının artmasına

C) arteriolaların nəzərə çarpacaq dərəcədə genişlənməsinə və orqanların qanla təhcizatının artmasına

D) arteriolaların nəzərə çarpacaq dərəcədə büzülməsinə və orqanların qanla təhcizatının artmasına

E) arteriolaların və venulaların nəzərə çarpacaq dərəcədə büzülmələrinə və orqanların təhcizatının artmasına

snsk.az

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр.51

78) Arterial təzyiqin düşməsinə baroreseptorlar nə ilə cavab verirlər?

A) uzunsov beyində yerləşən vazomator mərkəzlərin işini (təsirini) azaltmaqla

B) onurğa beynində və hipotalamusda yerləşən vazomator mərkəzlərin işini (təsirini) azaltmaqla

C) damar tonusu requlyasiyasına humoral mexanizmlərin işini (təsirini) artırmaqla

D) afferent impulsasiyanın fəaliyyətini azaltmaqla

E) beyin yarımkürələri qabığında yerləşən vazomator mərkəzlərin işini (təsirini) azaltmaqla

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр.51

79) Damar tonusu requlyasiyasının (tənzimlənməsinin) mərkəzi hissəsi- vazomator mərkəz - bir- biri ilə funksional birləşmiş müxtəlif sinir strukturlarından ibaraətdir. O, harada yerləşmir?

A) uzunsov beyində

B) onurğa beyinində

C) beyincikdə

D) hipotalamusda

E) beyin yarımkürələri qabığında

smsk.az

Ədəbiyyat: Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр.51

80) Efferent hissə, damar tonusunun sinir və humoral mexanizmlərlə tənzimlənməsini özündə birləşdirir.Sirkulyator effektləri yarada bilmək sürətindən asılı olaraq hansı mexanizmlər mövcuddur?

1. sürətli qısamüddətli

2. qısa müddətli

3. aralıq (orta) müddətli

4. sürətli

5. uzun müddətli

A) 2, 3, 5

B) 1, 4, 5

C) 2, 3, 4

D) 1, 2, 3

E) 1, 3, 5

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр.51

81) Damar tonusunun, efferent hissəsinin sürətli qısamüddətli mexanizmlərlə tənzimlənməsinə hansı xüsusi şəraitdə yaranan sinir reflektor reaksiyalar aiddirlər?

snsk.az

A) böyrək renin- anqiotenzin sisteminin və mərkəzi sinir sisteminin işemiyası zamanı

B) böyrək renin- anqiotenzin sisteminin aktivləşməsi zamanı

C) baro- və hemoreseptorların refleksogen zonalarının qıcıqlanması (ürək, böyrək, həzm orqanları) və mərkəzi sinir sisteminin işemiyası zamanı

D) böyrəklərin maye həcminə nəzarət sisteminin, aldosteron və vazopressin sistemlərinin aktivləşməsi zamanı

E) böyrək renin- anqiotenzin sisteminin , aldosteron və vazopressin sistemlərinin aktivləşməsi zamanı

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр.52

82) Damar tonusunun, efferent şöbənin uzun müddətli requlyator mexanizmlərlə requlyasiyasına nə aıd edilir?

A) böyrək renin- anqiotenzin sisteminin və mərkəzi sinir sisteminin işemiyası zamanı meydana çıxan reflektor reaksiyalar

B) böyrək renin- anqiotenzin, aldosteron və vazopressin sistemləri

C) böyrəklərin maye həcminə nəzarət və aldosteron və vazopressin sistemləri

D) baro- və hemoreseptorların refleksogen zonalarının qıcıqlanması (ürək, böyrək, həzm orqanları) və mərkəzi sinir sisteminin işemiyası zamanı meydana çıxan reflektor reaksiyalar

E) böyrək renin- anqiotenzin sistemi

snsk.az

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр.54

83) Aorta və karotid sinusun baroreseptorlarının qıcıqlanması (məs.,arterial təzyiq qalxdıqda və ya bu zonaya mexaniki təsir etdıkdə) adətən nəyə səbəb olur ?

A) simpatik (vazokonstriktor)və parasimpatik (depressor)sinir sistemlərinin təsirləri yüksəlir

B) simpatik(vazokonstriktor) sinir sisteminin təsiri yüksəlir, parasimpatik (depressor)sinir sisteminin təsiri zəifləyir

C) simpatik (vazokonstriktor)sinir sisteminin təsiri zəifləyir, parasimpatik (depressor)sinir sisteminin təsirləri dəyişməz qalır

D) simpatik (vazokonstriktor) sinir sisteminin təsiri zəifləyir, parasimpatik (depressor) sinir sisteminin təsiri yüksəlir

E) simpatik (vazokonstriktor)və parasimpatik (depressor)sinir sistemlərinin təsirləri zəifləyir

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр.52

84) Aorta qövsü və karotid sinusun baroreseptorlarının qıcıqlanması - simpatik sinir sisteminin təsirinin zəifləməsi, parasimpatikin yüksəlməsi nə ilə nəticələnir?

A) damar tonusu, ürək yığılmalarının sayı və qüvvəsi yüksəlir, nəticədə arterial təzyiq normallaşır

snsk.az

B) damar tonusu, ürək yığılmalarının sayı və qüvvəsi zəifləyir, nəticədə arterial təzyiq normallaşır

C) ürək yığılmalarının sayı və qüvvəsi zəifləyir, nəticədə arterial təzyiq enir

D) damar tonusu yüksəlir, ürək yığılmalarının sayı və qüvvəsi zəifləyir, nəticədə arterial təzyiq yüksəlir

E) damar tonusu zəifləyir, ürək yığılmalarının sayı və qüvvəsi yüksəlir, nəticədə arterial təzyiq normallaşır

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр.52

85) Aorta qövsü və karotid sinusun hemoreseptorlarının qıcıqlanması, qanda O2- nın miqdarının azalması, CO2 artması və ya H+ ionlarının konsentrasiyasının artması nəyə səbəb olur?

A) rezıstıv damarların daralmasına və arterial təzyiqin qalxmasına

B) həcmli damarların daralmasına və arterial təzyiqin qalxmasına

C) həcmli damarların daralmasına və arterial təzyiqin düşməsinə

D) rezıstıv damarların dilatasiyasına və arterial təzyiqin düşməsinə

E) həcmli damarların dilatasiyasına və arterial təzyiqin qalxmasına

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр52

smsk.az

86) H+ və CO2 ionlarının konsentrasiyasının qanda artması nə ilə müşayət olunur?

A) beyin kötüyü hemoreseptorlarının qıcıqlanması və arterial təzyiqin nəzərə çarpacaq dərəcədə artması ilə

B) uzunsov beyin hemoreseptorlarının qıcıqlanması və arterial təzyiqin nəzərə çarpacaq dərəcədə artması ilə

C) beyin kürələri qabığının hemoreseptorlarının qıcıqlanması və arterial təzyiqin nəzərə çarpacaq dərəcədə azalması ilə

D) hipotalamus hemoreseptorlarının qıcıqlanması və arterial təzyiqin nəzərə çarpacaq dərəcədə azalması ilə

E) beyin kötüyü hemoreseptorlarının qıcıqlanması və arterial təzyiqin nəzərə çarpacaq dərəcədə azalması ilə

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр52

87) Adi fizioloji vəziyyətdə (sakitlikdə, zəif fiziki yük zamanı) adrenalinin təsirindən nə baş verir?

A) vurğu həcmi azalır, ürək vurğularının sayı artır, arterial təzyiq qalxır

B) vurğu həcmi və ürək vurğularının sayı azalırlar, arterial təzyiq, əsasən, dəyişmir

C) vurğu həcmi artır, ürək vurğularının sayı azalır və arterial təzyiq düşür

D) vurğu həcmi azalır, ürək vurğularının sayı artır, arterial təzyiq dəyişmir

E) vurğu həcmi və ürək vurğularının sayı artırlar, arterial təzyiq, əsasən, dəyişmir

snsk.az

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр53

88) Adi fizioloji vəziyyətdə adrenalinin əsas sirkulyator effekti nə ilə nəticələnir?

A) tələb olunan ürək atımını saxlamaq, skelet əzələləri, beyini və ürəyi və saya əzələləri qanla intensiv təmin etməklə

B) tələb olunan ürək atımını saxlamaq və dəri damarlarını, həzm orqanlarını, ağciyərləri, böyrəkləri və saya əzələləri qanla intensiv təmin etməklə

C) tələb olunan ürək atımını yenidən paylaşdırmaq ilə və skelet əzələlərini, beyini və ürəyi qanla intensiv təmin etməklə

D) tələb olunan ürək atımını saxlamaq, dəri damarlarını və saya əzələləri qanla intensiv təmin etməklə

E) tələb olunan ürək atımını saxlamaq və dərini, həzm orqanlarını, ağciyərləri və böyrəkləri qanla intensiv təmin etməklə

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр53

89) Insanda sakit halda ürəyin qanla (koronar) təhcizatının ölçüsünü göstərin?

A) 1,3–1,5 ml/q/dəq, və ya ürək atımı-dəqiqəlik həcmin təxminən 2-3% faizi qədər

B) 0,6–0,7 ml/q/dəq, və ya ürək atımı-dəqiqəlik həcmin təxminən 4-5% faizi qədər

C) 0,8–0,9 ml/q/dəq, və ya ürək atımı-dəqiqəlik həcmin təxminən 5–6% faizi qədər

D) 1,0–1,2 ml/q/dəq, və ya ürək atımı-dəqiqəlik həcmin təxminən 1-2% faizi qədər

snsk.az

E) 0,3–0,5 ml/q/dəq, və ya ürək atımı-dəqiqəlik həcmin təxminən 3-4% faizi qədər

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр54

90) Normada ürəyin (koronar) qanla təhcizatı necə təmin olunur?

A) miokardın oksigenə daim dəyişən tələbatı, ürək əzələsinin oksigeni maksimal imkanla çıxartması (ekstraksiyası) , nəzərə alınmaqla venoz qanın 70–80% qədərindən istifadəsi

B) miokardın oksigenə daim dəyişən tələbatı, ürək əzələsinin oksigeni maksimal imkanla çıxartması (ekstraksiyası) , nəzərə alınmaqla arterial qanın 20–30% qədərindən istifadəsi

C) miokardın oksigenə daim dəyişən tələbatı, ürək əzələsinin oksigeni maksimal imkanla çıxartma (ekstraksiyası)- arterial qanın 70–80% qədərindən istifadəsi

D) miokardın oksigenə daim dəyişən tələbatı, ürək əzələsinin oksigeni maksimal imkanla çıxartması (ekstraksiyası) , nəzərə alınmaqla venoz qanın 30–40% qədərindən istifadəsi

E) miokardın oksigenə daim dəyişən tələbatı, ürək əzələsinin oksigeni maksimal imkanla çıxartması (ekstraksiyası) , nəzərə alınmaqla arterial və venoz qanın 50–60% qədərindən istifadəsi

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр54

91) Ürək divarının maksimal gərginləşməsi nə vaxt baş verir?

smsk.az

A) diastola zamanı, mədəciklərdə təzyiq birdən qalxıb aortadakı təzyiq həddinə çatdığı vaxt

B) diastola zamanı, mədəciklərdə təzyiq birdən düşüb aortadakı təzyiq həddinə çatdığı vaxt

C) sistola zamanı, mədəciklərdə təzyiq birdən qalxıb aortadakı təzyiq həddinə çatdığı vaxt

D) diastola zamanı, mədəciklərdə təzyiq birdən düşüb ağciyər arteriyası təzyiq həddinə çatdığı vaxt

E) sistola zamanı, mədəciklərdə təzyiq birdən düşüb aortadakı təzyiq həddinə çatdığıvaxt

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр55

92) Sol mədəciyin dıastolik ölcüsünün dəyişməsi zamanı (dilətasiya, anevrizma) və ya son-diastolik təziq qalxarkən nə baş verir?

A) mədəciklərin divarının gərginliyi artır, lakin miokardın oksigenə tələbatı dəyiçməz qalır

B) mədəciklərin divarının gərginliyi artır

C) mədəciklərin divarının gərginliyi artır və miokardın oksigenə tələbatı zəifdir

D) mədəciklərin divarının gərginliyi artır və miokardın oksigenə tələbatı yüksəkdir

E) mədəciklərin divarının gərginliyi azalır və miokardın oksigenə tələbatı yüksəkdir

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр55

snsk.az

93) Sağ mədəcik divarının yaratdığı gərginlik sol mədəcikdəkindən, nəzərə carpacaq dərəcədə, aşağı olmasının səbəbi nə ilə əlaqədardır?

A) ağciyər arteriyasında təzyiqin daha aşağı olması və sağ mədəciyin ölcüsünün daha böyük olması ilə

B) ağciyər arteriyasında təzyiqin daha yuxarı olması və sağ mədəciyin ölcüsünün daha böyük olması ilə

C) ağciyər arteriyasında təzyiqin daha az olması və sağ mədəciyin ölcüsünün daha kicik olması ilə

D) ağciyər arteriyasında təzyiqin daha yuxarı olması və sağ mədəciyin ölcüsünün daha kicik olması ilə

E) ağciyər arteriyasında təzyiqin daha yuxarı olması, sağ və sol mədəciklərin ölcüsünün bərabər olması ilə

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр55

94) Klinikada ürəyin oksigenə olan tələbatının miqdarı xarakteristikasını təyin etmək üçün hansı göstəricidən istifadə olunur?

A) «ikili hasil» adlanan

B) ümumi damar müqavimətindən

C) sol mədəciyin ürək atımı-dəqiqəlik həcmindən

D) sol mədəciyin vurğu həcmindən

sinsk.az

E) sol mədəciyin atım fraksiyasından

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр. 56

95) Perfuzion təzyiq və ya koronar damarlarda qanın hərəkətini təmin edən təzyiq necə hesablanır?

A) son sistolik həcmlə son diastolik təzyiq arasındakı fərqlə

B) sistolik və diastolik arterial təzyiqlər arasındakı fərqlə

C) vurğu həcminin son diastolik həcmə münasibətinin faizlə ifadəsilə

D) tac damar sisteminə daxil olan və xaric olan təzyiqlər arasındakı fərq ilə

E) 1/3 nəbz təzyiqi ilə diastolik arterial təzyiqin cəmi ilə

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно-сосудистая система). «Бином-пресс», 2007, стр. 56

96) Hansı halda əsasən, toxumaların metabolik tələbatı artması hesabına (ürək çatışmazlığı dəqiqəlik həcmin artmasıyla) ürək çatışmazlığı yaranır?

1. hipoksiya vəziyyəti (anemiyalar, xroniki ağciyər ürəyi)

2. maddələr mübadiləsinin artması

3. hamiləlik

4. endomiokardial fibroz

5. idiopatik dilatasion kardiomiopatiya

sinsk.az

A) 1, 2, 3

B) 2, 4, 5

C) 3, 4, 5

D) 1, 2, 4

E) 1, 3, 5

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно - сосудистая система). «Бином - пресс», 2007, стр. 61

97) Hansı dəyişiklik, əsasən, sol mədəciyin sistolik disfunksiyasının inkişaf etməsini göstərmir? (SDT - son diastolik təzyiq, SDH - son diastolik həcm, SSH - son sistolik həcm, VH - vurğu həcmi, ÜDH - ürəyin dəqiqəlik həcmi, AF - atım fraksiyası).

A) SSH - in qalxması ilə müşayiət olunan aşağı VH, ÜDH və AF

B) mədəciyin SDT, başqa sözlə mədəciyin dolma təzyiqin artması

C) mədəciklərdə SDH və, müvafiq olaraq SDT - in enməsi

D) mədəciyin mioqen dilatasiyası— mədəciklərin SDH – nin artması

E) periferik orqan və toxumaların hipoperfuziyası

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно - сосудистая система). «Бином - пресс», 2007, стр 62 - 64

snsk.az

98) Miokardın konsentrik hipertrofiyası zamanı nə baş verir?

A) mədəciklərin boşluğlarının genişlənməsi və Frank - Starlinq mexanizminin qoşulması

B) mədəciklər boşluğlarının genişlənməməsi şərti ilə onun əzələ divarlarının qalınlaşması

C) mədəciklərin boşluğlarının genişlənməsi və onun əzələ divarlarının qalınlaşması

D) mədəciklərin əzələ divarlarının qalınlaşması və Frank - Starlinq mexanizminin qoşulması

E) mədəciklərin boşluğlarının genişlənməsi

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно - сосудистая система). «Бином - пресс», 2007, стр 64

99) Peptid - anqiotenzin - I əmələ gəlməsi necə baş verir? 1.böyrəklərin yukstaqlomerulyar aparat hüceyrələrinin ifraz etdiyi proteolitik ferment renin anqiotenzinoqeni parçalayır, 2. peptid - anqiotenzin I əmələ gəlir. 3. böyrəklərin ifraz etdiyi proteolitik ferment anqiotenzinoqen dalaqda yaranan renini parcalayır, 4. qara ciyərdə yaranan anqiotenzinogen renini parcalayır.5.peptid - anqiotenzin - II əmələ gəlir

A) 2,5

B) 1,4

C) 3,4

D) 1,2

E) 2,3

smsk.az

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно - сосудистая система). «Бином - пресс», 2007, стр 68

100) Angiotenzin çevirici fermentin təsiri hansı reseptorlarla həyata kecirilir və onlar harada yerləşirlər? (AÇF - angiotenzin çevirici ferment; AT - angiotenzin reseptorları).

A) AT3 – onlar dalaqda, miokardda, qaraciyərdə yerləşirlər

B) AT2 и AT3, –onlar ürəkdə, arteriyalarda, böyrəklərdə, qaraciyərdə və plazmada yerləşirlər

C) AT1 и AT2– onlar ürəkdə, arteriyalarda, böyrəküstü vəzdə yerləşirlər

D) AT1 и AT3– onlar ürəkdə, arteriyalarda, böyrəküstü vəzdə yerləşirlər

E) AT2 – onlar ağciyərlərdə, böyrəklərdə, dalaqda yerləşirlər

Ədəbiyyat: Г.Е.Ройтберг, А.В.Струтынский. Внутренние болезни (сердечно - сосудистая система). «Бином - пресс», 2007, стр 69

sinsk.az